

FOTO: MATTHEU FRIJLINK

Makkelijk werken met Normandische koeien

De familie Lejeanne baat reeds sinds 1982 een melkveebedrijf uit in het Franse Moussonvilliers. Naast koeien van het Holsteinras telt het bedrijf ook een kudde van 50 robuuste Normandische melkkoeien. – GUY VANDEPOEL,

STUDIEDIENST –

Moussonvilliers, is een gemeente in de Franse streek Laag-Normandië en telt 600 inwoners, waaronder 80 kinderen. Het bedrijf wordt uitgebaat onder de vorm van een GAEC-samenwerking. Sinds enkele jaren zijn ook de 2 zonen van *Philippe Lejeanne*, Maxime en Florian, mee actief in het bedrijf.

Houten stalconstructie

Aanvankelijk werd 5 km verderop een tweede bedrijf uitgebaat met een Normandische veestapel. “De jongens hebben er 3 jaar alleen gemolken”, vertelt vader Philippe. “Het is belangrijk dat die man-

nen kunnen experimenteren zonder zich steeds tegenover pa te moeten verantwoorden.” Recent wordt alle vee in een nieuw gebouwde ligboxenstal gehuisvest. De houten ligboxenstal oogt indrukwekkend. De houten gebinten worden gedragen door een constructie van opstaande eiken balken. De keuze voor houtbouw was evident, aangezien hout in de regio ruim beschikbaar is. Voor de koeien zijn er 130 ligboxen beschikbaar. Ze worden gemolken met 2 robots van het merk Lely. De totale investering raamt Philippe op 5500 euro per ligplaats. Hierin zijn beide melkrobots en de buitenopslag voor mengmest inbegrepen.

Ligbed van stro

De luchtinlaat langs het dak is extra verhoogd door het dak halfweg extra te verhogen. In het hoogste deel van de nok kwam een koepelconstructie die ruim 1,5 m extra luchtinlaat voorziet ten opzichte van het lagere gedeelte. De stal is 45 m lang en heeft in de breedte een opstelling van driemaal 2 rijen ligboxen met aan de beide buitenkanten een voedinggang. De kopgevel is dichtgemaakt met een geperforeerde industrieplaat. De stal kon hierdoor volledig in spiegelbeeld gebouwd worden. Zo kan er makkelijk met 2 groepen koeien gewerkt worden. De ligboxen worden geregeld aangevuld met vers gehakseld strooisel.

Twee groepen koeien

De Normandische koeien vormen een aparte groep en hebben een eigen robot. Het basisrantsnoen is berekend voor 23 kg melk. In de robot wordt er nog bijgevoerd. “Eigenlijk zijn de Normandische koeien echte gebruiksdieren, waar je makkelijk mee kan werken. Toch halen ze een productieniveau van 8000 l. Met de Holsteins geraken we net boven de 10.000 l, maar hebben we veel meer zorgen. Heel wat Normandische dieren bezitten een goede persistentie en halen 7 maanden na het afkalven nog steeds een melkproductie van 27 kg”, weet Lejeanne. Ondanks het feit dat de koeien de hele dag op de weide kunnen, gaan ze toch maar weinig naar

buiten. “Het grootste probleem van de Normandiërs zijn de ondermaatse vleesopbrengsten. Een hoger slachtgewicht en een beter rendement vertalen zich amper in een betere prijs voor de slachtkoeien ten opzichte van de Holsteindieren. Voor de kalveren krijg ik ook maar 150 euro, wat overeenstemt met de prijs van de Holsteinkalveren.”

FOTO: MATTHIEU FRIJLINK

Hoewel de koeien de hele dag op de weide kunnen, gaan ze maar weinig naar buiten.

Droogtegevoelige gronden

In de winter werkt men met een ruwvoederrantsoen op basis van twee derde maïs en een derde gras. Daarnaast voedert men koolzaadstro en luzernehooi bij. In de zomerperiode vergroot het aandeel gras. Globaal wordt er per 100 l nog zo'n 14 kg krachtvoeder en 1,5 kg koolzaadkoek bijgegeven. Door het extreem droge voorjaar was er eind augustus nog maar weinig grasvoorraad voor de komende winter aanwezig op het bedrijf. In de regio is de bouwvoor erg ondiep, zodat de bodem snel uitdroogt. De bodem is bovendien erg rijk aan stenen. Via een machinerie werd een machine aangekocht om de silexstenen uit de bouwvoor te halen. Zo wordt er tot 100 ton silex per ha verzameld.

In de regio valt er slechts 600 mm neerslag. Het opbrengstpotentieel van de maïs bedraagt 10 tot 12 ton droge stof. Vooral koolzaad is er een geschikte teelt. Met gemiddeld 4 ton/ha en een verkoopprijs van 430 euro/ton valt de opbrengst voor een droog jaar bijzonder goed mee. Bij de granen was de impact van de droogte groter, met een opbrengst van 6,5 ton/ha, wat ruim 1500 kg lager is ten opzichte van een normaal jaar. Op de termijnmarkt werd via de plaatselijke coöperatieve reeds 60% voor de oogst verkocht tegen 200 euro/ton. De totale bedrijfsoppervlakte bedraagt ongeveer 500 ha, waarvan ruim 100 ha aanligt als permanent grasland. Van de bedrijfsoppervlakte is 60 ha eigendom.

De verkoopprijzen van de grond bedragen gemiddeld 6000 euro/ha! Voor de pacht betaalt Lejeanne gemiddeld 150 euro/ha.

Veel tussenkomst van de overheid

Het bedrijf van Lejeanne is verdeeld over 2 departementen. Hierdoor krijgen Philippe en zijn zonen te maken met verschillende regelgevingen en toepassingen. “Het quo-

FOTO: MATTHIEU FRIJLINK

Philippe Lejeanne in gesprek met enkele consultants rundvee van de Boerenbond.

tumbeheer is departementaal geregeld. Per geassocieerde krijgen we jaarlijks gratis 10.000 l toegewezen. Daarbovenop kan er nog ongeveer eenzelfde hoeveelheid worden aangekocht. Vorig jaar bedroeg de prijs uit het quotumfonds 11 cent. Momenteel bedraagt het totale bedrijfsquotum 830.000 kg melk. Door de aanhoudende groeibeperkingen via het quotumfonds verloopt de herstructurering van de Franse melkveehouderij uiterst traag. Ook bij de verkoop van grond is er heel wat inmenging van de overheid. Via specifiek daarvoor opgerichte landbouwkamers, waarin landbouwers en grondeigenaars vertegenwoordigd zijn, worden vrijgekomen gronden volgens specifieke regels toegewezen. “Met de afschaffing van de quota in 2015 zal die overheidsbemoeienis eindelijk ophouden”, lacht Philippe.

Recente investering in biogas

Voor 100 ha van het bedrijf werden beheersovereenkomsten water afgesloten. Hiervoor krijgt de landbouwer een vergoeding van 200 euro/ha. Het verplicht bijhouden van een bemestingsplan en bemestingsregister is ook voor de Franse boer een zware administratieve opgave. In het kader van de mestwetgeving is de uitscheidingsnorm van de melkkoeien forfaitair vastgesteld op 85 kg stikstof per jaar! Rond woningen geldt een pesticidenvrije zone van 50 m! Gelukkig staan er niet veel woningen op het Franse platteland.

Recent werd op het bedrijf nog geïnvesteerd in een biogasinstallatie. Het is de bedoeling om de restenergie uit de mest te halen. Daarnaast wordt grasmaaisel en het maaaisel van een nateelt sorghum (ingezaaid na de gerst) toegevoegd. Van de lokale graancoöperatie kan Lejeanne ook nog 350 ton graankaf bekomen, een goede bron van energie voor de vergister. In

FOTO: MATTHIEU FRIJLINK

Recent werd op het bedrijf geïnvesteerd in een biogasinstallatie.

tegenstelling tot Duitsland telt Frankrijk slechts een beperkt aantal biovergistinginstallaties. “Duitsland heeft gekozen voor de uitstap uit kernenergie en zette massaal in op groene energie. In Frankrijk, dat historisch ruim voorzien is van nucleaire installaties, liggen de kaarten anders. Ik kreeg geen vergunning van de overheid als ik maïs zou vergisten. Dat wordt in Frankrijk niet aanvaard”, stelt Lejeanne. “Voor Duitsland is de hype van vergisters een ernstige beperking voor de groei van de melkveehouderij. De maïs gaat naar

vergistert en niet naar veevoeding. Blijkbaar is daar meer rendement te halen.” Doordat Lejeanne ook de warmte recupereert voor de opwarming van reinigingswater en de verwarming van de woning en het melklokaal, krijgt hij een toeslag op zijn elektriciteitsverkoop. De verkoopprijs aan het elektriciteitsnet ligt voor 15 jaar vast en is beduidend hoger dan de inkooprijs voor energie. Voor het gebruik van de overtollige warmte loopt momenteel een experiment om houtsnippers te drogen, die hij aan de dorpsbewoners wil verkopen als brandstof. Voor de installatie kon Lejeanne rekenen op 30% kapitaalsubsidie van de Franse overheid.

Melkproductie op voorhand voorspellen

De melk van het bedrijf Lejeanne wordt opgehaald door de Franse coöperatie Sodiaal, die na de overname van Entremont in Frankrijk instaat voor de verwerking van 4,5 miljard l melk. Binnen deze coöperatie wordt gewerkt met een tweeprijzensysteem. Voor 96% van de melkplas wordt een A-prijs betaald, 4% van de aangeteerde melk krijgt een B-prijs. Momenteel wordt deze verdeling nog berekend op basis van het beschikbare quotum. Na de afschaffing van de quota in 2015 is het de bedoeling dat alle extra aangevoerd

Franse zuivelsector in kengetallen

Totale jaarproductie	24,18 miljard kg
Aantal melkveehouders	85.779
Aantal melkkoeien	3,673 miljoen
Melkproductie	6600 l/koe

Teeltplan familie Lejeanne

155 ha wintertarwe
64 ha wintergerst
92 ha koolzaad
50 ha maïs
135 ha grasland waarvan 107 ha permanent

melk tegen de B-prijs zal worden vergoed. De melkafrekening van juli liet voor de A-melk een basisprijs zien van 36 cent voor melk met 38° vet en 32° eiwit. De prijs van de B-melk wordt bepaald door de noteringen van boter en poeder. Aan alle melkproducenten wordt dezelfde melkprijs uitbetaald. Plasprijs past men bij Sodiaal niet toe. Door de langdurige regulering van de quotumhandel zijn de verschillen in bedrijfsgrootte ook minder groot dan in België. Iedere maand moeten de leveraars een prognose maken van hun verwachte productie. Hiervoor gebruikt

Lejeanne een paar simpele berekeningsprogramma's. In functie van de afwijking wordt een bonus uitbetaald op de geleverde liters: 2% afwijking levert 5 cent/100 l op, 5% afwijking 3 cent en 10% afwijking nog 2 cent. Voor de leveringen werd een contract opgesteld voor een duur van 5 jaar. Er werd geen prijsgarantie opgenomen. De leveraars bezitten aandelen in de coöperatie ter waarde van 4% van hun zuivelomzet. Voor het bedrijf Lejeanne komt dit op jaarbasis neer op 9000 euro aan aandelen. ■